

تأثیر دلبستگی شغلی بر عدالت رویه ای و یادگیری سازمانی بر رفتار نوآورانه

بهزاد آسمان نسب^۱، مهران عادل^۲

شماره ۲۱،

دوره دوم،

سال چهارم

بهار و تابستان ۱۴۰۰

صص ۴۷-۶۴

چکیده:

هدف از این مطالعه، تعیین تأثیر عدالت رویه ای و یادگیری سازمانی بر رفتار نوآورانه از طریق مشاغل کاری است. جمعیت استفاده شده در این مطالعه همگی صنعتگران باتیک در شهر سمینارگ Semarang City IKM Batik بودند که در مجموع تعداد آنها ۱۶۵ نفر است. تعداد ۱۱۷ نفر از شرکت کنندگان در این مطالعه با روش نمونه گیری تصادفی متناسب انتخاب شدند. در این مطالعه جمع آوری داده ها با استفاده از پرسشنامه، مشاهده و مصاحبه انجام شده و روش تحلیلی آن نیز با استفاده از نرم افزار SPSS IBM Statistics (۲۵) انجام شده است. نتایج این مطالعه نشان می دهد که عدالت رویه ای تأثیر مثبت و معناداری بر رفتار نوآورانه دارد، یادگیری سازمانی می تواند تأثیر مثبت و معنی داری بر رفتار نوآورانه و دلبستگی شغلی داشته باشد، مشارکت کاری می تواند مثبت باشد و تأثیر قابل توجهی بر رفتار نوآورانه داشته و در این صورت دلبستگی شغلی می تواند تأثیر مثبت عدالت رویه ای و یادگیری سازمانی را بر رفتار نوآورانه واسطه قرار دهد. نتیجه ای که از این مطالعه بدست می آید، یادگیری عدالت رویه ای است، یادگیری سازمانی و دلبستگی شغلی می تواند رفتار نوآورانه را افزایش دهد. علاوه بر این، پیوستگی به کار می تواند تأثیر عدالت رویه ای و یادگیری سازمانی را بر رفتار نوآورانه واسطه قرار دهد. پیشنهاداتی برای مدیریت باتیک IKM ارائه می شود که قرابت عاطفی دارند نظیر اینکه باید رهبرانی وجود داشته باشند تا شکایات کارکنان را بشنوند و اینکه باید فعالیت هایی وجود داشته باشد از جمله کارگاه ها و نمایشگاه هایی که یک پایه منظم داشته باشند تا بتوانند دانش بیشتری را ایجاد نمایند به گونه ای که خلق ایده های جدید ساده تر گردد.

کلید واژگان: رفتار نوآورانه، عدالت رویه ای، مشاغل کار، یادگیری سازمانی.

۱ دکتری مدیریت و برنامه ریزی، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شهریار، شهریار، ایران (نویسنده مسئول) (asmannasab@yahoo.com)

۲ دانشجوی کارشناسی ارشد مدیریت کسب و کار، گروه مدیریت کسب و کار، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد شهریار، شهریار، ایران (نویسنده مکاتبات)

۱- مقدمه

منابع انسانی برای مدیریت به منزله چالش است چرا که موفقیت مدیریت و سایر افراد به کیفیت منابع انسانی بستگی دارد (Ranibusna, ۲۰۱۳). اگر قرار باشد سازمانی شکل گیرد و آن سازمان از پیشرفت بیشتری برخوردار باشد، لازم است که سازمان روی منابع انسانی خود تمرکز نموده و وظایف خود را به ویژه در مواجهه با تغییرات محیطی که رخ می دهند، انجام دهد (Irawan & Sudarma, ۲۰۱۶). توسعه علم و فناوری در دنیای امروز مستلزم آن است که سازمان ها برای خود یک مزیت رقابتی داشته باشند. اگر سازمان بخواهد در مواجهه با رقابت به حیات خود ادامه دهد، بهبود بخشیدن به کیفیت منابع انسانی آن امری ضروری است. (سودارما و مورنیاس، ۲۰۱۶).

منابع انسانی چه به صورت جداگانه و چه به صورت گروهی نقش مهمی ایفا می کند و لذا یکی از عوامل اصلی در انجام مدیریت صحیح فعالیت های تجاری به شمار می رود، حتی پیشرفت شرکت در گرو منابع انسانی آن است (غنیه و ماسوریپ، ۲۰۱۱). در حال حاضر توسعه کسب و کار به صورت روزافزون در حال افزایش است و رقابت شدید بین متقاضیان شرکت ها یا سازمان ها نیازمند استمرار در نوآوری است. (Kusumawardani & Nury, ۲۰۱۸). لذا، سازمان ها باید عواملی که رفتار نوآورانه کارکنان آنها را بی می انگیزد، شناسایی نمایند. (آمالیا و نوری، ۲۰۱۷).

توانایی منابع انسانی در جهت نوآوری مستمر یک عامل اصلی برای یک بنگاه اقتصادی محسوب می شود که می تواند در شرایط رقابت شدید بقای سازمان را تضمین کند. در دنیای صنعت به ویژه صنایع کوچک و متوسط، عدالت موضوعی است که برای پشتیبانی از موفقیت سازمان از اهمیت بسزایی برخوردار است. انگیزش عبارت است از یک رفتار اصلی در برانگیخته شدن کارکنان در مشاغلی که تصدی آنها را برعهده دارند. (مارتونو و همکاران، ۲۰۱۸). از مدیریت IKM همواره به عنوان بخشی یاد می شود که نقش پررنگی در توسعه اقتصاد در اندونزی دارد چرا که اغلب کارکنان آن را زنان خانه داری تشکیل می دهد که در مناطق مجاور صنعت زندگی می کنند و تحصیلات آنها نیز در سطح پایین قرار داد. یکی از مشکلات اساسی و جدی نهادهای SMI (نهادهایی که نقش شتاب دهنده در توسعه زیرساخت های کشور اندونزی را دارند) محدود بودن منابع انسانی تحت اختیار نهادهای SME (نهادهایی که نقش مهمی در رشد اقتصادی و شمول اجتماعی کشور اندونزی دارند) است. منابع انسانی تحت اختیار مدیریت IKM غالباً فاقد دانش و اطلاعات مربوط به فرآیند تولید، بازاریابی محصول، مدیریت و غیره می باشند.

رفتار نوآورانه نقش مهمی در ترغیب توانایی کارکنان به نوآوری دارد چرا که می تواند رفتار کارکنان را در خلق، واکنش و تغییر ایده ها توصیف نماید. (Scott & Bruce, ۲۰۱۳). دلیل آن هم این است که

ریشه‌های نوآوری سازمانی از ذهن خلاق و رفتارهای نوآورانه کارکنان در سطح فردی نشات می‌گیرد (هرناوس و همکاران، ۲۰۱۷). چندین مرحله در رفتار نوآورانه وجود دارد که شامل بیان مشکلات جدید یا راه حل‌ها یا سازگاری‌ها، تلاش برای حمایت از ایده‌ها، ایجاد ائتلاف در جهت اجرای ایده‌ها و تحقق بخشیدن به ایده‌های نوآورانه و ارزیابی مزایای آنها است (اسکات و بروس، ۲۰۱۳).

مشخص گردیده که عدالت سازمانی یک عامل انگیزشی مهم برای نشان دادن یا عدم بروز رفتارهای خاص برای کارکنان است. اگر یکی از کارکنان احساس کند که با او ناعادلانه رفتار می‌شود، این رفتار می‌تواند تعهد او برای انجام کار موثر را کاهش داده و در نهایت سهم او در کار نیز تقلیل می‌یابد (مومنی و همکاران، ۲۰۱۴). اعضای سازمان نقش مهمی در منابع انسانی دارند (Diniyati & Ketut، ۲۰۱۸). کارکنان منابع انسانی مناسب می‌توانند در یک سازمان ارزش‌آفرینی کنند (مارتونو و پوتری، ۲۰۱۸).

مطالعات پیشین که توسط Ramamoorthy و همکاران (۲۰۰۵) و اکرم (۲۰۱۶) انجام شده است ثابت کرده‌اند که عدالت رویه سازمانی تأثیرات مثبت و مستقیم و غیرمستقیم قابل توجهی بر رفتار نوآورانه کارکنان دارد. با این حال، این مطالعات با تحقیق انجام شده توسط المانوسور و مینای (۲۰۱۲) منطبق نیست. وی نشان داده که بین عدالت سازمانی و رفتار کاری نوآورانه در بخش دولتی کشور اردن نوعی رابطه وجود دارد و اینکه فقط عدالت تعاملی رابطه مستقیم و معنی‌داری با کار نوآورانه کارکنان دارد، در حالیکه عدالت توزیعی و رویه‌ای رابطه ناچیزی با رفتار کار نوآورانه کارکنان (EIWB) دارد.

طبق نظریه Anders (۲۰۰۱) مطالعات قبلی در مورد متغیرهای یادگیری سازمانی نیز می‌تواند بر رفتار نوآورانه کارکنان تأثیر بگذارد و اینکه یادگیری سازمانی نوعی سازمان است که فرایند یادگیری را به روشهای مختلف انجام می‌دهد و فرایند تغییر مداوم، سازگاری و یادگیری در سازمان‌ها را انجام می‌دهد.

تحقیق دیگری که رابطه بین متغیرهای یادگیری سازمانی را بیان می‌کند نیز در تحقیقات انجام شده توسط Lin (۲۰۱۷) مشهود است. وی می‌گوید؛ یادگیری سازمانی تأثیر مثبت قابل توجهی بر رفتار نوآورانه کارکنان دارد. با این حال، تحقیقات انجام شده توسط Kiziloglu (۲۰۱۵) حاکی از آن است که بین یادگیری سازمانی و به طور کلی نوآوری رابطه مثبت وجود دارد. مشخص شده است که بین عوامل فرعی "تعهد به یادگیری"، "دید مشترک" و "اشتراک دانش درون سازمانی" که در مفهوم یادگیری سازمانی، تعیین‌کننده نوآوری وجود دارد، نوعی رابطه مثبت وجود دارد. با این حال، به نظر می‌رسد که رابطه معناداری بین ابعاد "ذهن باز" و نوآوری وجود ندارد.

هاکانن و همکاران (۲۰۰۸) بیان می‌کنند که مشارکت کاری فردی می‌تواند ابتکار عمل فردی و به دنبال آن نوآوری را ترغیب کند. فردریکسون (۲۰۰۱) نیز خاطر نشان می‌کند که وابستگی کاری که

توسط کارکنان شکل می گیرد، آنها را به داشتن احساس مثبت تر تشویق می کند و می تواند برای کشف یک ایده خلاقانه تفکر کنند. (Bakker & Demerouti، ۲۰۰۸) خاطرنشان کرده اند که مشارکت کاری بالا در کارکنان باعث می گردد درک آنها از کارشان، جذاب تر، معنادار و پرنرزی تر باشد و اثرات مثبتی را تجربه کنند که شادی، شوق و اشتیاق را در خود جمع می کند. وقتی کارکنان احساس کنند این موضوع در آنها وجود دارد، به طور غیر مستقیم رفتار آنها را در انجام یک کار تحت تأثیر قرار خواهد داد..

ایجاد فرضیه

تأثیر عدالت رویه ای بر رفتار نوآورانه

مطالعات پیشین انجام شده توسط kram (۲۰۱۶) و Ramamoorthy و دیگران (۲۰۰۵) نشان می دهد که عدالت رویه سازمانی تأثیر مستقیم و غیرمستقیم قابل توجهی بر رفتار مثبت و نوآورانه کارکنان دارد. افراد در سازمانها خیلی نگران تصمیم گیری عادلانه هستند و احساس می کنند اگر سازمان به طور عادلانه رویه ها را انجام دهد سازمان و کارکنان به همان اندازه سود خواهند برد (هاسمارینی، ۲۰۰۸). براساس ادبیات عدالت سازمانی کیم و پارک (۲۰۱۷)؛ مولفه عدالت رویه ای می تواند رفتار نوآورانه کار را تحت تأثیر قرار دهد؛ همچنین نشان می دهد میزان احساس کارکنان از اینکه انتظاراتشان برآورده شده (یا برآورده نشده است) می تواند بر تعهدات آنها در برابر مافوق تأثیر بگذارد.

فرضیه یک: عدالت رویه ای تأثیر مثبت و مهمی بر رفتار نوآورانه دارد.

تأثیرات یادگیری سازمانی بر رفتار نوآورانه

یادگیری سازمانی نقش مهمی در این موضوع دارد که دانش همواره ارائه گردیده و بروز رسانی می شود به گونه ای که منجر به آن گردد که رفتار کاری مناسب برای تغییرات در محیط رقابتی فراهم سازد. (Lemon، ۲۰۰۴). بنابراین یادگیری سازمانی موضوعی است که می تواند رفتار نوآورانی کارکنان را بالا ببرد چرا که یادگیری در سازمان ها می تواند دانش کارکنان را افزایش دهد تا بتوانند دانش، ایده های جدید برای بهبود نوآوری را توسعه دهند

فرضیه دو: یادگیری سازمانی تأثیر مثبت و قابل توجهی بر رفتار نوآورانه دارد.

تأثیر عدالت رویه ای بر دلبستگی شغلی

تحقیقات انجام شده در مورد عدالت سازمانی نشان می دهد که درک کارکنان از عدالت رویه ای به نتایج مختلف سازمانی مربوط می شود (Collquit، ۲۰۰۱). اندازه گیری میزان تأثیر کارکنانی که کارشان را

باور دارند می تواند بر عملکرد شرکت تأثیر بگذارد (Wa-hyono و همکاران ، ۲۰۱۸). رفتار منصفانه رویه ای که توسط مافوق صورت می گیرد در کارکنان این تصور را بوجود می آورد که سازمان را همانند خانواده خود بدانند (Masrukhin، ۲۰۱۴). مهمتر اینکه این تحقیق نشان می دهد عدالت رویه ای سازمانی هم تأثیر مستقیم و هم غیر مستقیم بر چسبندگی کارکنان دارد.

فرضیه سه: عدالت رویه ای تأثیر مثبت و قابل توجهی بر مشاغل کار دارد.

تأثیرات یادگیری سازمانی بر دلبستگی شغلی

شوفلی و بارکر (۲۰۰۴) بیان می کنند که سازمان ها اگر بخواهند دانش و اهدافی که مدنظر کارکنان است را حفظ کنند، نمی توان اهمیت ارزش های دلبستگی شغلی آنها را نادیده گرفت. کارکنان در یک سازمان می توانند چالش های کاری را بپذیرند و از طریق یک فرایند تجربه تعامل فرصت های رشد را بدست آورند به گونه ای که از آنها انتظار می رود توانایی های فردی خود را بهبود بخشند.

فرضیه چهار: یادگیری سازمانی تأثیر مثبت و معناداری بر تعامل کاری می گذارد.

شافلی و باکر (۲۰۰۴) بر این عقیده اند که دلبستگی شغلی عبارت است از یک شرط ذهنی مثبت که ریشه در کاری دارد که آنها خود شخص باور داشته باشد. تحقیقات بیشتری که توسط هاکنن و همکاران انجام شده است. (۲۰۰۸) نیز حاکی از آن است که دلبستگی شغلی می تواند نوآوری های کارکنان را بهبود بخشد که این کار نیز می تواند نوآوری و ابتکار را در دامنه کار به میزان بیشتری ترغیب کند. بنابراین اعتقاد بر این است که چسبندگی کارکنان در یک سازمان می تواند رفتار نوآورانه کارکنان را بهبود بخشد.

فرضیه پنج: دلبستگی شغلی تأثیر مثبت و مهمی بر رفتار نوآورانه دارد

از تأثیر میانجیگری بر دلبستگی شغلی تا تأثیر عدالت رویه ای بر رفتار نوآورانه

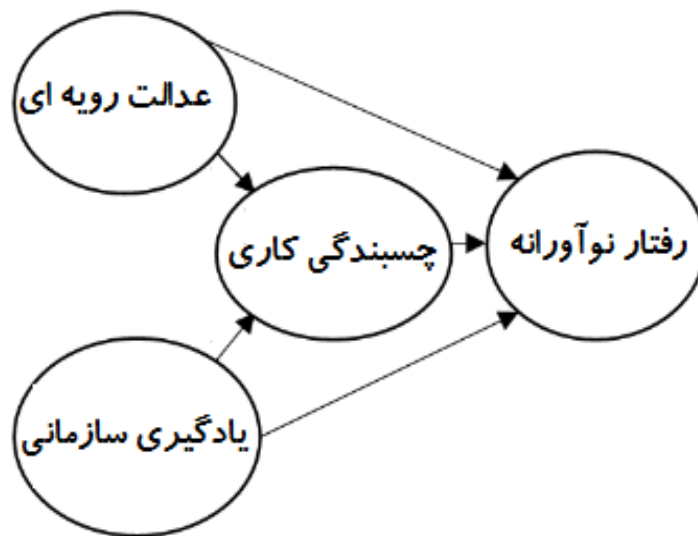
عدالت و انصاف یکی از فاکتورهای مهمی است که عملکردهای فردی کارکنان در سازمان را تحت تأثیر قرار می دهد. این موضوع بر نحوه نشان دادن رفتار و نگرش شغلی کارکنان تأثیر دارد که نهایتاً در صورت برخورد منصفانه یا در صورت عکس العمل منفی، نتیجه مثبت به بار می آورد (عثمانی و جا مال ، ۲۰۱۳). برای انجام کارهای مختلف، کارکنانی که دارای خودکارآمدی بالایی هستند، کسانی هستند که عملکرد بسیار خوبی دارند (Wuryanti & Setiawan، ۲۰۱۷). در مورد تأثیر واسطه ای دلبستگی شغلی بر رابطه بین عدالت رویه ای سازمانی ، به اشتراک گذاری دانش و رفتار نوآورانه در کار ، تحقیق ما

نشان می دهد که آیا سازمان ها در ارتباط با رعایت عدالت در تصمیم گیری جدی هستند یا خیر؟
 فرآیندهایی که تلاش های آنها چسبندگی کارکنان را تسهیل و پشتیبانی می کند
 فرضیه شش: دلبستگی شغلی می تواند واسطه تاثیر عدالت رویه ای بر رفتار نوآورانه باشد.

تاثیر میانجیگری بر دلبستگی شغلی تا تاثیر یادگیری سازمانی بر رفتار نوآورانه

واله (۲۰۰۵) خاطرنشان می کند که زیردست ها دانش را کسب نموده و منتقل کرده و در قالب دانش به اشتراک گذاشته در سازمان ارائه می کنند که به این کار حافظه سازمانی گفته می شود. کارکنان از طریق یک فرایند تعاملی برای درونی سازی دانش به صورت دانش ضمنی، بوسیله انگیزش یادگیری درونی ترغیب می شوند به گونه ای که در آنها منجر به تقویت ذهن، جذب و فداکاری در کار گردیده و آنها در هر جنبه بکار خواهد گرفت مثلا در محصولات، فرایندها و یا مدیریت. به عبارت دیگر، کارکنان از طریق این روند رفتار نوآورانه از خود نشان می دهند. از توضیحات بالا می توان چنین نتیجه گرفت که یادگیری سازمانی بالاتری انجام می گیرد و می تواند رفتار نوآورانه کارکنان را بهبود بخشد به این صورت که دانش کسب شده از طریق سازمان های یادگیرنده را در کارشان بکار گرفته و اجرایی نمایند که البته این در صورتی وجود خواهد داشت که دلبستگی شغلی نیز بالا باشد.

فرضیه هفت: دلبستگی شغلی می تواند تاثیر سازمانهای یادگیرنده را در رفتار نوآورانه واسطه قرار دهد.
 باتوجه به توضیحی که در باره این فرضیه ارائه شد، مدل پژوهشی که ایجاد کرده ایم در شکل یک ارائه شده است.

شکل ۱: مدل مفهومی پژوهش

۲- روش شناسی پژوهش:

در این مقاله نوع و طراحی تحقیق از نوع تحقیق کمی است. جامعه هدف این مطالعه متشکل از ۱۶۵ نفر صنعتگر باتیک IKM در شهر سمینارگ بود. نمونه گیری با استفاده از تکنیک های نمونه گیری با نوع نمونه گیری تصادفی توانست یک سائز نمونه متشکل از ۱۱۷ نفر را بدهد. در این تحقیق از چهار متغیر یعنی عدالت رویه ای ، سازمان یادگیرنده ، دل‌بستگی شغلی و رفتار نوآورانه استفاده شده است. روش های جمع آوری داده ها را می توان با مصاحبه (پرسشنامه) ، پرسشنامه (پرسشنامه) ، مشاهده (مشاهده) و ترکیبی از این سه مورد انجام داد (Sugiyono، ۲۰۱۶). در این مطالعه تجزیه و تحلیل داده های آزمون جزئی و تجزیه و تحلیل مسیر با کمک نرم افزار SPSS نسخه ۲۵ جمع آوری داده ها با استفاده از پرسشنامه ای که با مقیاس لیکرت اندازه گیری می شود انجام شده است.

۳- یافته ها:

در این مطالعه، برای یافتن اعتبار یک شاخص ، مقدار r محاسبه می شود. نتایج زیر از آزمون اعتبار متغیرها را می توان در جدول ۱ مشاهده کرد.

جدول ۱. نتایج آزمایش برای اعتبار متغیرهای رفتار نوآورانه

No.	Value of r Calculate	Value of r Table	Explanation
1.	0.363	0.361	Valid
2.	0.388	0.361	Valid
3.	0.492	0.361	Valid
4.	0.518	0.361	Valid
5.	0.426	0.361	Valid
6.	0.498	0.361	Valid
7.	0.404	0.361	Valid
8.	0.369	0.361	Valid
9.	0.396	0.361	Valid

بر اساس نتایج مربوط به اعتبار تست متغیرهای رفتار نوآورانه می توان مشاهده کرد که همه سوالات دارای مقادیر شمارشی r بالاتر از جداول r هستند. این یعنی اینکه همه اظهاراتی که درخصوص رفتار نوآورانه صنعتگران باتیک شده است، از اعتبار برخوردار هستند.

جدول ۲: نتایج تست اعتبار متغیر عدالت رویه ای

No.	Value of r Calculate	Value of r Table	Explanation
1.	0.617	0.361	Valid
2.	0.406	0.361	Valid
3.	0.535	0.361	Valid
4.	0.284	0.361	Invalid
5.	0.571	0.361	Valid
6.	0.495	0.361	Valid
7.	0.542	0.361	Valid

بر اساس نتایج آزمون اعتبار متغیرهای عدالت رویه ای مشاهده می شود که سوال شماره ۶ دارای مقدار شمارش r است که کوچکتر از جدول r است بنابراین در این تحقیق استفاده نشده است.

جدول ۳: نتایج اعتبارسنجی متغیرهای یادگیری سازمانی

No.	Value of r Calculate	Value of r Table	Explanation
1.	0.240	0.361	Invalid
2.	0.378	0.361	Valid
3.	0.527	0.361	Valid
4.	0.273	0.361	Invalid
5.	0.351	0.361	Invalid
6.	0.384	0.361	Valid
7.	0.381	0.361	Valid
8.	0.502	0.361	Valid
9.	0.678	0.361	Valid
10.	0.507	0.361	Valid
11.	0.499	0.361	Valid
12.	0.641	0.361	Valid
13.	0.539	0.361	Valid
14.	0.467	0.361	Valid
15.	0.345	0.361	Invalid
16.	0.251	0.361	Invalid
17.	0.469	0.361	Valid

بر اساس نتایج تست اعتبار متغیرهای یادگیری سازمانی، می‌توان مشاهده کرد که تعداد آیت‌های سوالات شماره ۱، ۴، ۵، ۱۵، و ۱۶ دارای تعداد شمارش r کوچکتر از جداول r است بنابراین در این تحقیق استفاده نشده است.

جدول ۴: نتایج تست اعتبار متغیرهای چسبندگی شغلی

No.	Value of r Calculate	Value of r Table	Explanation
1.	0.481	0.361	Valid
2.	0.654	0.361	Valid
3.	0.509	0.361	Valid
4.	0.476	0.361	Valid
5.	0.720	0.361	Valid
6.	0.727	0.361	Valid
7.	0.628	0.361	Valid
8.	0.771	0.361	Valid
9.	0.673	0.361	Valid
10.	0.388	0.361	Valid

بر اساس نتایج آزمون اعتبار متغیرهای دل‌بستگی شغلی مشاهده می‌شود که کلیه سوالات دارای مقادیر شمارش r بیشتر از جداول r هستند. این به آن معنی است که کلیه اظهارات مربوط به پیوست کاری دارای اعتبار هستند.

نتایج آزمون پایایی

در تحقیقات، گفته می‌شود در صورتی که مقدار آلفای کرونباخ بیشتر از ۰,۷ باشد، متغیر قابل اعتماد خواهد بود. نتایج آزمون پایایی زیر در جدول ۵ ارائه شده است. بر اساس نتایج آزمون پایایی، می‌توان دید که شاخص‌های متغیر ساختار به صورت قابل اطمینان معرفی می‌شوند چرا که مقدار آلفای کرونباخ بیشتر از ۰,۷ می‌باشد.

آزمون سازی فرضیه

در این مطالعه تجزیه و تحلیل رگرسیون انجام گردید تا رابطه بین متغیرهای مستقل عدالت رویه ای، یادگیری سازمانی و مشارکت کاری بر متغیر وابسته رفتار نوآورانه شناسایی گردد. این فرضیه در صورتی

قابل قبول است که مقدار sig کمتر از مقدار sig باشد. (0/05 = a) در زیر نتایج آزمون فرضیه مستقیم ارائه شده در جدول ۶ آورده شده است.

تأثیر عدالت رویه ای بر رفتار نوآورانه

نتایج آزمون آماری جزئی مربوط به اثر مستقیم متغیرهای عدالت رویه ای بر رفتار نوآورانه توانستند نتایج آزمون t را برای متغیرهای عدالت رویه ای ۴/۰۵۴ با مقدار معناداری ۰,۰۰۰۰ کمتر از ۰,۰۵ بدست آورند، بنابراین فرضیه ۱ پذیرفته می شود.

کاری که مدیریت باتیک IKM شهر سمینارگ در تأمین عدالت رویه ای انجام داده این است که همیشه از هر صنعتگر قبل از تصمیم گیری اطلاعات دریافت می کند. بعلاوه، هر تصمیمی که توسط رئیس گروه مدیریت سمارنگ باتیک IKM گرفته می شود، همه صنعتگران مشارکت داده می شوند تا از اختلافات جلوگیری بعمل آمده و صنعتگران احساس کنند که رهبر گروه رفتاری منصفانه از خود نشان می دهد.

نتایج این مطالعه با مطالعات قبلی انجام شده توسط اکرم (۲۰۱۶) و رامامورتی مطابقت دارد. سایر نویسندگان (۲۰۰۵) ثابت کرده اند که عدالت رویه سازمانی تأثیرات مثبت و مستقیم و غیرمستقیم قابل توجهی بر رفتار کاری نوآورانه کارکنان می گذارد.

جدول ۵: نتایج آزمون پایایی

ردیف	شاخص	آلفای کرونباخ مبتنی بر آیتم های استاندارد شده	توضیحات
1	رفتار نوآورانه	0.784	قابل اعتماد
2	عدالت رویه ای	0.719	قابل اعتماد
3	یادگیری سازمانی	0.709	قابل اعتماد
4	دلبستگی شغلی	0.707	قابل اعتماد

جدول ۶: نتایج آزمون فرضیه مستقیم

متغیر	Sig.	T	شرح
عدالت رویه ای-رفتار نوآورانه	0.000	4.054	مثبت؛ مهم
یادگیری سازمانی-رفتار نوآورانه	0.044	2.033	مثبت؛ مهم
عدالت رویه ای-مشاغل کار	0.000	4.641	مثبت؛ مهم
یادگیری سازمانی-تعامل کار	0.000	5.626	مثبت؛ مهم
دلبستگی شغلی-رفتار نوآورانه	0.000	7.403	مثبت؛ مهم

تأثیرات یادگیری سازمانی بر رفتار نوآورانه

نتایج آزمون آماری جزئی مربوط به اثر مستقیم متغیرهای عدالت رویه ای بر رفتار نوآورانه از طریق تست مقدار t محاسبه شده بدست آمده است که این مقدار مربوط به متغیرهای عدالت رویه ای $۰,۳۳$ با مقدار معناداری $۰,۰۴۴$ کمتر از $۰,۰۵$ است، بنابراین فرضیه ۲ مورد قبول واقع می‌گردد.

اقداماتی که IKM Batik Semarang City در راستای افزایش دانش از طریق یادگیری سازمانی انجام داده این بوده که صنعتگران را در یک سری فعالیتهای که توسط این صنعت برگزار می‌شود نظیر کارگاه آموزشی باتیک؛ مشارکت داده است. این کار با این هدف انجام شده که صنعتگران دیدگاه جدیدی در مورد باتیک دارند و می‌توانند به ایده‌های جدیدی برای بهبود کیفیت باتیک در Semarang City IKM Batik دست یابند. علاوه بر این، رئیس گروه در IKM Batik نیز صنعتگران باتیک را برای شرکت در نمایشگاه‌های باتیک در داخل و خارج از شهر با هدف تبادل دانش بین صنعتگران با صنعتگران دیگر در مورد باتیک مشارکت داده است.

نتایج این مطالعه با مطالعات قبلی انجام شده توسط توسط لین (۲۰۱۷) مطابقت دارد که بیان می‌دارد، یادگیری سازمانی تأثیر مثبت قابل توجهی بر رفتار نوآورانه کارکنان دارد. در سازمانها اعضای زیادی وجود دارند که از دانش و مهارت کافی برای حل مشکلات موجود برخوردار هستند (یونیوان اهیار و همکاران، ۲۰۱۷). بنابراین این موضوع اثبات گردیده که یادگیری سازمانی که از سوی خود سازمان صورت می‌گیرد می‌تواند رفتار نوآورانه کارکنان را بهبود بخشد. از این گذشته، مطالعه ما نتایج تحقیق انجام شده توسط پارک و همکاران وی را تایید می‌کند. (۲۰۱۴) که بیان می‌کند یادگیری سازمانی بر رفتار نوآورانه تأثیر مثبت می‌گذارد.

تأثیر عدالت رویه ای بر چسبندگی شغلی

نتایج آزمون آماری جزئی مربوط به اثر مستقیم متغیرهای عدالت رویه ای بر رفتار نوآورانه توانستند نتایج آزمون مقدار t محاسبه شده جهت متغیرهای عدالت رویه ای $۴/۶۴۱$ با مقدار $۰,۰۰۰$ کمتر از $۰,۰۵$ را بدست آورند، به طوری که فرضیه ۳ مورد قبول واقع می‌گردد.

تلاش‌های انجام شده توسط IKM Batik Kota Semarang در راستای افزایش عدالت و عدالت رویه ای با هدف ایجاد تأثیر در دل‌بستگی شغلی صنعتگران به این صورت بوده که همواره تک تک فعالیت‌هایی که توسط خدمات صنعت برگزار می‌گردد را در این کار مشارکت می‌دهد به گونه‌ای که کارکنان درخصوص انجام تمام کارهایی که از سوی رهبر گروه به آنها داده می‌شود، نوعی حس مشارکت و حس راحت بودن را دارند و این یعنی به منزله اشتیاق بیشتر آنها در انجام کارهایی که روزانه به آنها محول می‌گردد، است.

نتایج این مطالعه با مطالعات قبلی انجام شده توسط کاراتپه (۲۰۱۱) منطبق است. در مطالعاتی که قبلاً انجام شده است بیان شده که عدالت رویه ای دارای تاثیر مثبت بر دلبستگی شغلی می باشد. بنابراین اثبات گردیده که عدالت و انصاف رویه ای که در حق صنعتگران صورت می گیرد، باعث افزایش دلبستگی شغلی در خود صنعتگران خواهد شد. از این گذشته، مطالعه حاضر از تحقیقی که پیش از این توسط راهارگو و همکاران (سال ۲۰۱۶) انجام شده است، پشتیبانی می کند، در تحقیق آنها خاطرنشان شده که عدالت رویه ای بر دلبستگی شغلی تاثیر مثبت می گذارد.

اثرات یادگیری سازمانی در دلبستگی شغلی

نتایج آزمون آماری جزئی مربوط به تاثیر مستقیم متغیرهای یادگیری سازمانی بر دلبستگی شغلی توانستند نتایج آزمون مربوط به مقدار برای متغیرهای یادگیری سازمانی $5/626$ با ارزش معناداری $0/000$ کمتر از $0/05$ را بدست آورند به طوری که فرضیه ۴ مورد قبول واقع می گردد.

تلاش های انجام شده توسط IKM Batik Semarang در جهت بهبود یادگیری سازمانی با هدف تأثیرگذاری بر دلبستگی شغلی صنعتگران به این صورت است که صنعتگران را در همه فعالیت هایی که از سوی خدمات این صنعت و خود batik IKM برگزار می شود، مشارکت می دهد به گونه ای که کارکنان با اشتیاق، فداکاری و تمرکز بیشتری بر اهداف Semarang batik IKM تمرکز می کنند.

نتایج این مطالعه با مطالعات قبلی انجام شده توسط انوار (۲۰۱۷) مطابقت دارد، وی در این مطالعه خاطرنشان می کند که یادگیری سازمانی تأثیر مثبتی بر دلبستگی شغلی دارد. این یعنی آنکه هر فعالیتی توسط صنعتگران انجام می شود، می تواند اشتیاق، فداکاری و تمرکز صنعتگران باتیک IKM Batik Semarang را افزایش دهد.

تأثیر دلبستگی شغلی بر رفتار نوآورانه

نتایج آزمون آماری جزئی مربوط به تأثیر مستقیم متغیرهای عدالت رویه ای بر رفتار نوآورانه توانستند نتایج آزمون t را برای متغیرهای عدالت رویه ای $7/403$ با ارزش $0/000$ کمتر از $0/05$ است را بدست آورند، به طوری که فرضیه ۵ مورد قبول واقع می گردد.

IKM Batik Kota Semarang برای حفظ دلبستگی شغلی تلاش هایی صورت داده است. تلاش هایی که این نهاد بابت حفظ چسبندگی کارکنان انجام داده به این صورت بوده که به صورت پیوسته فرصتی را در اختیار هر صنعتگر قرار داده است تا تشویق شوند که در آزمایش های مربوط به خلق ایده های جدید نظیر خلق انگیزه های جدید از جسارت بیشتری برخوردار باشند تا بتوانند کیفیت باتیک را بهبود بخشند.

نتایج این مطالعه مطابق با مطالعات قبلی انجام شده توسط توسط آریانی و هدایتی (۲۰۱۸) است که بیان می‌کند دل‌بستگی شغلی تأثیر مثبت و معنی‌داری بر رفتار نوآورانه دارد. به طوری که اگر صنعتگر احساس کند که باید کار خودش را انجام دهد که این منجر به اشتیاق، فداکاری و تمرکز بیشتر وی بر کار می‌شود، می‌تواند رفتار نوآورانه کارکنان را در ایجاد نوآوری‌های جدید افزایش دهد.

آزمون سوبل

آزمون سوبل با آزمایش قدرت تأثیر غیر مستقیم متغیر مستقل یعنی ایکس (X) بر متغیر وابسته (Y) روی متغیر وابسته (Y) از طریق متغیر واسطه (M) انجام می‌شود. تعیین مقبولیت اثر واسطه مشاهده می‌گردد یعنی با مقایسه مقدار t و مقدار جدول t مشاهده می‌گردد. اگر مقدار حساب t از جدول t بیشتر باشد، می‌توان نتیجه گرفت که یک اثر واسطه ای وجود دارد. در معادله زیر آزمون سوبل استفاده شده است:

$$Sab = \sqrt{(b^2) \left[\frac{Sa}{Sb} \right]^2 + a^2 \left[\frac{Sb}{Sa} \right]^2 + \left[\frac{Sa}{Sb} \right]^2 \left[\frac{Sb}{Sa} \right]^2}$$

تأثیر عدالت رویه ای بر رفتار نوآورانه از طریق دل‌بستگی شغلی

$$Sab = \sqrt{(b^2) \left[\frac{Sa}{Sb} \right]^2 + a^2 \left[\frac{Sb}{Sa} \right]^2 + \left[\frac{Sa}{Sb} \right]^2 \left[\frac{Sb}{Sa} \right]^2} = \sqrt{((0,547)^2) \left[\frac{(0,074)}{(0,353)} \right]^2 + ((0,069)^2) \left[\frac{(0,069)}{(0,074)} \right]^2 + ((0,074)^2) \left[\frac{(0,069)}{(0,069)} \right]^2} = 0,047$$

Based on the results of manual calculations obtained t count of 4.106. This value is greater than t table that is 1,960 (t arithmetic = 4.106 > t table = 1.960) so it can be concluded that H6 is accepted.

بر اساس نتایج محاسبات دستی که t را بدست آورده اند، این مقدار بیشتر از جدول t است یعنی بیشتر از ۱۹۶۰ است (t محاسبه = ۴,۱۰۶ < t جدول = ۱,۹۶۰) بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که فرضیه ۶ مورد قبول واقع گردیده است.

تلاش‌های انجام شده توسط IKM Batik Kota Semarang در راستای افزایش عدالت رویه ای با هدف متاثر ساختن دل‌بستگی شغلی صنعتگران همواره به این شکل بوده که همه فعالیت‌هایی که توسط خدمات صنعت انجام می‌شود مورد مشارکت قرار می‌گیرند تا کارکنان در انجام هر کار توسط رهبر گروه احساس مشارکت داشته باشند و احساس راحتی کنند. به طوری که صنعتگران هر روز اشتیاق بیشتری در انجام کار دارند. نتایج این مطالعه با مطالعات قبلی انجام شده توسط کاراتپه (۲۰۱۱) تطابق دارد، وی می‌گوید عدالت رویه ای بر چسبندگی کار تأثیر مثبت دارد. بنابراین ثابت شده است که عدالت رویه ای که در ارتباط با صنعتگران اجرا می‌شود، باعث افزایش دل‌بستگی شغلی خود صنعتگران خواهد شد. علاوه بر این این مطالعه همچنین از تحقیقات قبلی انجام شده توسط راهجو و همکاران (۲۰۱۶) پشتیبانی می‌کند که بیان می‌دارد عدالت رویه ای بر مشارکت کاری تأثیر مثبت دارد.

اثرات یادگیری سازمانی بر رفتار نوآورانه از طریق دل‌بستگی شغلی

$$t = \frac{ab}{S_{ab}} = \frac{0,234}{0,046} = 5,282 \quad t_{\text{arithmetic}} = 4,106 > t_{\text{table}} = 1,960$$

براساس نتایج محاسبات دستی تعداد $5/282t$ حاصل شده است. این مقدار بیشتر از جدول t است؛ بنابراین می‌توان نتیجه گرفت که فرضیه ۷ مورد قبول واقع گردیده است.

تلاش‌های انجام شده توسط IKM Batik Semarang برای بهبود یادگیری سازمانی در تأثیرگذاری در مشاغل کاری صنعتگران به این صورت بود که آنها را در همه فعالیت‌هایی که خدمات صنعت و خود باتیک اجرا نموده است را مشارکت داده‌اند تا کارکنان از اشتیاق، فداکاری و تمرکز بیشتری بر روی اهداف Semarang برخوردار باشند.

نتایج این مطالعه با مطالعات قبلی انجام شده توسط انوار (۲۰۱۷) انطباق دارد که خاطرنشان می‌کند یادگیری سازمانی تأثیر مثبتی بر دل‌بستگی شغلی دارد. این بدان معنی است که هر فعالیتی توسط صنعتگران انجام می‌شود، می‌تواند اشتیاق، فداکاری و تمرکز صنعتگران باتیک IKM Batik Semarang را افزایش دهد.

۴- نتیجه‌گیری:

بر اساس تجزیه و تحلیل داده‌ها و بحث در مورد نتایج تحقیق، می‌توان نتیجه گرفت که عدالت رویه‌ای و یادگیری سازمانی می‌تواند رفتار نوآورانه صنعتگران باتیک SMI Semarang را بهبود بخشد. از این گذشته این امر بر مشارکت در کار تأثیر می‌گذارد، هرچه عدالت رویه‌ای مافوق بیشتر باشد و در محل کار نیز یادگیری سازمانی بهتری وجود داشته باشد، این کار باعث افزایش غیر مستقیم دل‌بستگی شغلی خود صنعتگران باتیک خواهد شد.

انتظار می‌رود تحقیقات آینده عدالت رویه‌ای و یادگیری سازمانی را مورد بررسی قرار دهند، موضوعی که هنوز لازم است ابعاد مختلف آنها مورد کنکاش قرار گیرد تا بدین وسیله تا ثبات نتایج حاصل شده در این مقاله مورد آزمایش و محک قرار گیرد.

منابع:

- Akram, T. (2016). The Effects of Organizational Justice on the Innovative Work Behavior of Em-ployees : An Empirical Study from China, *Journal of Creativity and Business Innovation* (2),159.
- Fara Kartika Sari & Palupiningdyah/ *Management Analysis Journal* 9 (2) 2020 (November).
- Almansour, Y. M., & Minai, M. S. (2012). The Relationship between Organizational Justice Components and Innovative Behavior in Arab Society. Evidence from Government Department in Jordan. *Middle-East journal of scientific research* 12(1), 46-51.
- Amalia, SR (2017). Effect of Person Organization Fit on Innovative Work Behavior Empowerment through Mediation on Employee Psychological as KSPPS in Semarang. *Management Analysis Journal*,6 (2).
- Anders, O. (2001). On differences between Organizational Learning and Learning Organization, *8(3)*, 125-133.
- Bakker, A. B., & Demerouti, E. (2008). Towards a Model of Work Engagement, *13(3)*, 209-223.
- Schepers, P., & Van Den Berg, P. T. (2007). Social Factors of Work-Environment Creativity. *Journal of Business and Psychology*, 21(3), 407-428.
- Colquitt, J. A., Conlon, D. E., Wesson, M. J., & Porter, C. O. L. H. (2001). Justice at the Millennium : A Meta-Analytic Review of 25 Years of Organizational Justice Research. *Journal of Applied Psychology*. 86.(3), 425-445.
- Diniyati,Lia. & Sudarma. (2018). The Effect of Meaning of Work and Psychological Empowerment on Affective Commitment with Work Engagement as an Intervening Variable. *Management Analysis Journal*, 7(2).
- Fredrickson, B. L. (2001). The Role of Positive Emotions in Positive Psychology: The Broaden And-Build Theory of Positive Emotions. *American Psychologist*, 56(3), 218.
- Ghonyiah, N., & Masurip. (2011). Peningkatan Kinerja Karyawan melalui Kepemimpinan, Ling-kungan Kerja dan Komitmen. *Jurnal Dinamika Manajemen*, 2(2), 118-129.
- Hakanen, J. J., Perhoniemi, R., & Toppinen-Tanner, S. (2008). Positive Gain Spirals at Work: From Job Resources to Work Engagement, Personal Initiative and Work-Unit Innovativeness. *Journal of Vocational Behavior*, 73(1), 78-91.
- Hasmarini, D. P. (2008). Pengaruh Keadilan Prosedural dan Distributif terhadap Kepuasan Kerja dan Komitmen Afektif. *Jurnal Bisnis Strategi*, 17(1), 99-118.
- Hernaus, T., Dysvik, A., & Behaviour, O. (2017). The Role of Multilevel Synergistic Interplay among Team Mastery Climate, Knowledge Hiding, and Job Characteristics in Stimulating Innovative Work Behavior. *Human Resource Management Journal* 27(2), 281-299.
- Inoue, A., Kawakami, N., Ishizaki, M., Shimazu, A., Tsuchiya, M., Tabata, M., Akiyama, M., Kitazume, A., & Kuroda, M. (2010). Organizational Justice, Psychological Distress, and Work Engagement in Japanese Workers. *International Archives of Occupational and Environmental Health*, 83(1), 29-38.
- Irawan, L., Sudarma, K., Manajemen, J., Ekonomi, F., Semarang, U. N., & Artikel, I. (2016). Pengaruh Keadilan Distributif dan Keadilan Prosedural pada Komitmen Afektif melalui Kepuasan Kerja. *Management Analysis Journal*, 5(2), 149-155.

- Kiziloglu, M. (2015). The Effect of Organizational Learning on Firm Innovation Capability : An Investigation in the Banking Sector. *Global Business and Management Research*, 7(3), 17-33.
- Kusumawardani, D., & Wulansari, N. A. (2018). The Effect of Humors and Narcissistic Personality on the Innovative Output with Innovative Work Behavior and Adaptability as Variables of Mediation. *Management Analysis Journal*, 7(3), 352-362.
- Lin, H. (2017). A Study of the Influence of Organizational Learning on Employees' Innovative Behavior and Work Engagement by a Cross-Level Examination. *Eurasia Journal of Mathematics, Science and Technology Education*, 13(7), 3463-3478.
- Martono, S., & Wulansari, N. A. (2018). Remuneration Reward Management System as a Driven Factor of Employee Performance. *International Journal of Business and Society*, 19, 535-545.
- Martono, S., & Putri, V. W. (2018). HRM Practices in Indonesia: The Contributing Power of Embeddedness and Support. *Jurnal Dinamika Manajemen*, 9(2), 206-217.
- Momeni, M., Ebrahimpour, D. H., & Ajirloo, D. M. B. (2014). Surveying the Impact of Inferential Organizational Justice on Innovative Work Behavior. *Singapore an Journal of Business Economics and Management Studies*, 2 (9).
- Radaelli, G., Lettieri, E., Mura, M., & Spiller, N. (2014). Knowledge Sharing and Innovative Work Behaviour in Healthcare: A Micro-Level Investigation of Direct and Indirect Effects. *Creativity and Innovation Management*, 23(4), 400-414.
- Raharjo, D. C., Witiastuti, R. S., Manajemen, J., Eko- nomi, F., Semarang, U. N., & Artikel, I. (2016). Variabel Mediasi, 5(4), 347-361.
- Ramamoorthy, N., Flood, P. C., Slattery, T., & Sardesai, R. (2005). Determinants of Innovative Work Behaviour : Development and Test of an Integrated Model. *Creativity and Innovation Management*, 14(2), 142-150.
- Ranihusna, D. (2013). Efek Rantai Motivasi pada Kinerja Karyawan. *Jurnal Dinamika Manajemen*, 1(2), 90-103.
- Scott, S. G., Bruce, R. A., Scott, S. G., & Bruce, R. A. (2013). Determinants of Innovative Behavior: A Path Model of Individual Innovation in the Workplace. *Academy of Management Journal*, 37(3), 580-607.
- Sudarma, K., & Murniasih, E. (2016). Pengaruh Persepsi Dukungan Organisasi dan Kompensasi pada Kinerja Karyawan Dimediasi Komitmen Afektif. *Management Analysis Journal*, 5(1), 24-35.
- Sugiyono. (2011). *Metode Penelitian Pendidikan Pendekatan Kuantitatif, Kualitatif, dan R&D*. Bandung: Alfabeta.
- Fara Kartika Sari & Palupiningdyah/ *Management Analyst Journal* 9 (2) 2020 160
- Jerez-Gomez, P., Cespedes-Lorente, J., & Valle-Cabrera, R. (2005). Organizational Learning Capability: A Proposal of Measurement. *Journal of Business Research*, 58(6), 715-725.
- Wahyono, W., Prihandono, D., & Wijayanto, A. (2018). Behavioural Assessment Perspective on Reward System Management and Performance: An Empirical Finding on Indonesian Lecturer. *Jurnal Dinamika Manajemen*, 9(1), 80-88.
- Wuryanti, W., & Setiawan, I. (2017). A Model for Improving Human Resource Performance in the Context of Knowledge Donating. *Jurnal Dinamika Manajemen*, 8(2), 208-215.
- Yuniawan, A., daughter, VW, and Udin (2017). Developing an Alternative Model for the Relationship Among Social Capital, Adaptive-Integrative Leadership, Competitive

Advantage, and Organizational Effectiveness. International Journal of Civil Engineering and Technology, 8(11), 52-60.

The Effect of Mediation Work Engagement to Procedural Justice and Organizational Learning on the Innovative Behavior

Behzad Aseman Nasab^۱, Mehran Adel^۲

Abstract:

The purpose of this study was to determine the effect of procedural fairness and organization learning on innovative behavior through work engagement. The population in this study were all batik craftsmen in Semarang City IKM Batik, totaling Based on this population 117 respondents were taken by proportional random sampling technique. Data collection in this study used a questionnaire, observation and interviews . The analytical method used is SPSS IBM Statistics 25. The results of this study indicate that procedural justice has positive and significant influence on innovative behavior, organizational learning can have a positive and significant effect on innovative behavior and work engagement, work engagement can have a positive and significant effect on innovative behavior, then work engagement can mediate the positive influence of procedural justice and organizational learning on innovative behavior. The conclusion of this research is procedural fairness,organizational learning and work engagemEnt can increase innovative behavior. Furthermore work attachment can mediate the influence of procedural fairness and organization learning on innovative behavior. Suggestions for IKM batik management are to have emotional closeness such as the availability of leaders to listen to the complaints of employees, the existence of activities such as workshops and exhibitions on a regular basis to trigger increased knowledge so that it is easier to . create new ideas.

Keywords:

Innovative Behavior, Procedural Justice, Organizational Learning, Work engagement

1 PhD in Management and Planning, Islamic Azad University, Shahriar Branch, Shahriar, Iran (Corresponding Author) (asmannasab@yahoo.com)

2 M.A of Business Administration Student, Department of Business Management, Islamic Azad University, Shahriar Branch, Shahriar, Iran (Correspondence Author)